

1. Kasteel Malfiante

Het verdwenen kasteel was gelegen in de driehoek die wordt gevormd door de Brusselsesteenweg, de Stationslaan en de Kloosterstraat.

Wellicht was het kasteel de opvolger van een middeleeuwse motte die de toegang tot de wegen beheerste. Op het einde van de 16de eeuw was het een rechthoekig gebouw met gekanteelde gevelpunten en een zadeldak met een toren met peerspits. Het bevond zich op een kunstmatig eilandje omringd met grachten. In de 15de eeuw was het kasteel eigendom van Jan Vilain 'Riddere tot Semse'. Het kasteel veranderde in de loop der eeuwen dikwijls van eigenaar. Van 1886 tot 1960 was het kasteel in handen van de families Godderis-Theunis. Tijdens de wereldoorlogen werd het kasteel herhaaldelijk bezet door de Duitse en Engelse troepen. In 1960 werd, na een mislukte poging van de gemeente om het kasteeltje te kopen en om te vormen tot gemeentehuis waarop een negatief advies vanwege de Provincie, werd Malfiante gesloopt en werden de gronden verkaveld.

2. Burgerhuis 'Oud Sempst' en 'Villa Maria'

De oorspronkelijke woning van het huidige restaurant 'Oud Sempst' werd wellicht gebouwd door Joannes Brion die in 1664 meier was in Zemst en stoker van brandewijn. De brouwerij verbonden aan de woning droeg de naam 'Prins Eugenius'. Meier Joannes Franciscus Brion, een nakomeling van Joannes Brion, overleed in 1775 zonder nakomelingen en de woning werd te koop aangeboden. Vanaf 1865 kwam het gebouw in handen van de familie Van Boeckhout die drie generaties lang de gemeentesecretaris van Zemst leverde en die in 1912 ook de naastgelegen Villa Maria bouwde. Villa Maria is een goed bewaard burgerhuis met voortuin en ijzeren hek naar een ontwerp van architect Albert Jacobs uit Puurs. Het gebouw ademt duidelijk de invloeden uit van art nouveau en neogotiek. Zowel het bouwjaar 1912 als de initialen van de opdrachtgevers (**Theodore Van Boeckhout** – **Serafina Moens**) werden verwerkt in de voorgevel.

3. Gemeenschapscentrum De Melkerij

Het gebouw dat in 1942 werd opgericht had oorspronkelijk zoals zijn naam het aangeeft de functie van melkerij. De zeventiger jaren waren de bloeiperiode van Melkerij Jaspers: er werkten toen 15 personen en per dag werden 30.000 tot 35.000 liter melk verwerkt. In 1982 werd de melkerij gesloten: de noodzaak tot grote investeringen om de uitrusting te moderniseren voor een twijfelachtig resultaat waren voor de eigenaars geen optie.

Het gebouw werd omgevormd tot een sportcentrum en de bekende judoka, Ingrid Berghmans, en haar al even bekende partner, Robert Van de Walle, baatten die de zaak uit onder de naam 'Ingrid's Health Center'

De bestemming van de gebouwen werd opnieuw gewijzigd en begin 1990 heropend onder de naam 'Snooker One Michel Preud'homme'. In 2014 tenslotte werd het gebouw omgevormd tot een gemeenschapscentrum.

4. Langs de Zennedijk

Tussen de twee wereldoorlogen werd de "afleiding van de Zenne" gegraven. De eerdere aanpassingswerken rond 1900, met de bedoeling vooral Weerde voor overstromingsgevaar te behoeden, hadden niet het verhoopte effect gehad. De meanderende Zenne voerde haar water te traag af tussen Weerde en Zemst. Om een vluggere waterafvoer te realiseren, werd een bedding gegraven die gedeeltelijk samenviel met deze van de Leibeek. Voor de bodem en de zijkanten werd beton gebruikt. Een sluis te Eppegem en één aan de monding te Zemst regelden de afvloeiing waardoor bij debetpieken de 'oude' Zenne werd ontlast. De Leibeek werd evenwijdig met de dijken van de afleiding aangelegd daar waar haar oorspronkelijke bedding werd benut.

5. Kapel van O.L.V. in het Hammeken

In 2019 vierde de kapel haar 320ste verjaardag. Geen enkel gebouw in Zemst bleef zo authentiek bewaard. Volgens een legende werd op deze plaats door de bemanning van een vastgelopen schip een O.L.V.-beeldje gevonden. Na het bouwen van een hutje en het eren van het beeldje kon het schip verdervaren. De eerste schriftelijke gegevens over de bouw van een kapel dateren van 1699 maar er zijn heel wat aanwijzingen dat een eerste kapel reeds tussen 1480 en 1500 werd gebouwd. In de achttiende eeuw werden heel wat bedevaarten verricht naar de kapel en het Mariabeeldje, en verschillende mirakelen toegeschreven aan het miraculeuze beeldje. Tijdens de Franse revolutie werd de inboedel van de kapel door Franse soldaten grotendeels vernietigd en werd de ruimte als stal gebruikt. Vanaf 1813 werd de kapel opnieuw in haar vroegere luister hersteld. Tijdens de eerste wereldoorlog lag de kapel midden in de vuurlinie en werd ze ingericht als veldhospitaal. Alle schilderijen en relikwieën verdwenen en na de oorlog had de kapel haar vroegere aantrekkingskracht als bedevaartsoord volledig verloren. De restauratie van de kapel werd pas na de tweede wereldoorlog gerealiseerd. De kapel is ondertussen officieel beschermd.

Opmerkelijk is dat vroeger de kapel aan de Zemstse kant van de Zenne was gelegen maar dat door het rechte trekken van bochten ze thans vanuit Zemst bekeken achter de Zenne ligt.

6. Waterken

De hoeve "t Waterke" was oorspronkelijk een 17de eeuwse bakstenen gebouw. Deze hoeve was, voor de Eerste Wereldoorlog tevens een herberg. De hoeve werd enkele jaren geleden gerestaureerd en verbouwd tot een hedendaags woonhuis. De weg - Waterken - waaraan het gebouw is gelegen, liep dwars door de Zenne en verbond de Ossenbeemd met Schonenberg (Mechelen). De doorwaadbare plaats was gekasseid: resten daarvan kunnen nog worden gezien.

7. Het kasteel van Relegem

Het kasteel dankt zijn naam aan de bewoner van de 14de eeuw: Jan van Relegem. Het kasteel was oorspronkelijk een waterslot met drie vleugels, gedomineerd door een hoge meestertoren op de zuidwestzijde, rondom een door een hoge gekanteelde muur afgesloten binnenplaats, toegankelijk langs een hoog poortgebouw. Het huidige waterslot werd in de loop van de 18de eeuw door graaf de Baillet aangepast met respect van de algemene opzet van de waterburcht; het poortgebouw, de meestertoren en de gekanteelde muur werden

evenwel afgebroken. Bij de ingang van het domein kan je een conciërgewoning zien en ten westen de kasteelhoeve met een geplaveid erf.

8. het Hof van Beieren

De geschreven geschiedenis van deze hoeve vangt aan met een pachtcontract uit 1409. Uit de naam 'Baerdeghem' blijkt echter dat de geschiedenis verder terug gaat: het archief van het O.C.M.W. Mechelen bevat een akte van 7 december 1359 verleden voor het laathof van de kinderen van Baerdeghem onder Zemst. De bestaande statige boerenwoning dateert uit de Oostenrijkse tijd. Begin van de jaren tachtig ging de helft van het gebouw op in de vlammen, maar het werd de voorbije jaren stijlvol heropgebouwd.

9. Rusthuis Relegghem

De familie de Baillet bewoonde tijdens de tweede helft van de 19de eeuw het kasteel van Relegghem. Op 12 februari 1892 schreef graaf Edmond de Baillet een brief aan zijn rentmeester Van Boeckhout. Hierin deelde hij mee dat de gravin en hij het plan hadden opgevat om in Zemst een 'asiel' voor ongelukkige bejaarden te bouwen. Architect Van Boxmeer uit Mechelen tekende de plannen en vanaf 6 maart 1893 werd begonnen met de eigenlijke bouw. Op 1 juni 1896 sloot de graaf een overeenkomst met de Zusters van de Verrezen Zaligmaker uit Sint-Niklaas voor de verzorging van de bejaarden. Het rusthuis werd ingezegend in 1898; er verbleven op dat ogenblik reeds 12 bejaarden. In zijn testament schonk de graaf de naakte eigendom van het rusthuis aan de gemeente.

In 1945 verbleven er reeds meer dan dertig bejaarden. De Commissie van Openbare Onderstand (huidig OCMW) besliste in 1946 om het tehuis te vergroten. Pas in 1953 werd de openbare aanbesteding uitgeschreven en het duurde tot begin 1955 voor de laatste hand werd gelegd aan de nieuwbouw. Einde van de vorige eeuw bleek het gebouw niet langer te voldoen aan de behoeften van de tijd. Een nieuwbouw voor het rusthuis drong zich op. Die nieuwbouw in de Lindestraat werd plechtig geopend in 1993. Het oude gebouw fungeert nu als bureauruimte voor het OCMW van Zemst

10. Sint-Pieterskerk

De huidige Sint-Pieterskerk werd gebouwd van 1927 tot 1929 door de architect Alfred Minner. De nieuwe constructie is opgetrokken in neostijl (rocaille) en met zandsteen afkomstig van de vorige kerk; vooral de robuuste toren valt op door zijn originaliteit. De nieuwe kerk is driebeukig met kruisbeuk en heeft een westertoren boven de zijbeuk. Deze vorm werd overgenomen van de vorige kerk.

Die dateerde van 1801 en was ook een driebeukig gebouw met kruisbeuk, koor en een ingebouwde westertoren; deze kerk werd totaal verwoest door brand in 1914. Ze werd hetzelfde jaar nog volledig nieuw heropgebouwd. De arbeiders ontdekten tijdens de werken onder de kerkvloer een schat van archeologisch materiaal uit de Romeinse tijd, maar het nieuwe bouwwerk kon niet langer wachten om ingehuldigd te worden. De vondsten werden dus niet ontsloten, maar wel snel netjes terug overdekt met de nieuwe vloer.